

utemeljeni. J. Zupančič osvetljuje narodno identiteto Madžarov na demografsko ogroženem območju Prekmurja. D. Kladnik na primeru Prekmurja predstavlja nekatere socialnogeografske probleme, ki nastajajo pri sodobni preobrazbi podeželja, in sicer v času prehoda v tržno gospodarstvo. I. Berényi z Geografskega inštituta Madžarske akademije znanosti utemeljuje nekatere regionalne razlike v spreminjanju Madžarske, in sicer na področju kmetijstva in turizma.

Vsi objavljeni prispevki v 33. knjigi Geografskega zbornika so opremljeni s potrebnim znanstvenim aparatom in preglednimi kartografskimi ponazorili. Knjiga, ki so jo uredili akad. dr. I. Gams, dr. D. Meze in mag. K. Natek, je izšla v nakladi 1000 izvodov in obsega 168 strani. Tudi to izdajo oziroma natis Geografskega zbornika je gmotno podprlo Ministrstvo za znanost in tehnologijo Republike Slovenije. (Ponatis iz: Delo - Književni listi, 7. aprila 1994.)

GEOGRAPHICA SLOVENICA 24

Milan Natek

Štiriindvajseta številka periodične publikacije *Geographica Slovenica*, ki je znanstveno glasilo Inštituta za geografijo Univerze v Ljubljani, prinaša prispevke odmevnega mednarodnega simpozija "Geografija in narodnosti", ki je bil v Ljubljani septembra lanskega leta. Dosedanje aktivno sodelovanje in uveljavljanje slovenskih geografov v telesih Mednarodne geografske zveze je obrodilo vidne sadove. Kmalu potem, ko je postala Zveza geografskih društev Slovenije polnopravna članica Mednarodne geografske zveze, in sicer na 27. mednarodnem geografskem kongresu v Washingtonu leta 1992, je dobila v znak priznanja za dosedanje tvorno vključevanje v njena najraznovrstnejša strokovna telesa, organizacijo znanstvenega posvetovanja Komisije za prebivalstvena vprašanja. V ta namen se je zbralo v Ljubljani poleg domačih strokovnjakov in raziskovalcev prebivalstvene problematike še 41 predstavnikov tujih znanstvenih krogov iz 19 držav.

Predstavljena in v diskusiji obravnavana problematika s področja geografije narodnosti je prinesla nekatere nove poglede na ta preučevanja. Novi metodološki pristopi razširjajo obravnavano problematiko na tista področja, ki skušajo s celostnega vidika osvetliti človeka in njegove dejavnosti v pokrajini oziroma okolju. V knjigi - zborniku je objavljenih 22 na simpoziju predstavljenih referatov, ki jih je napisalo 25 raziskovalcev iz 13 držav.

Uvodoma sta natisnjena pozdravna nagovora slovenskega zunanjega ministra L. Peterleta in ministra za

znanost in tehnologijo Republike Slovenije prof. dr. R. Bohinca. Sledi uvodna predstavitev in razmišljanje o obravnavani tematiki ter nevsiljiv in nekonvencionalen prikaz Slovenije in Slovencev; napisal ga je organizator posvetovanja, prof. dr. Anton Gosar.

Strokovni del zbornika napolnjujejo naslednji prispevki. V. Klemenčič prikazuje "Narodne manjšine kot element demografske in prostorske stvarnosti v alpsko-jadransko-panonskem prostoru". A. Gosar razgrinja narodnosti Slovenije in prikazuje spreminjanje etnične podobe v Srednji Evropi. O geografski problematiki narodnostne sestave prebivalstva Ljubljane piše M. Pak. J. Zupančič na primeru slovenske manjšine na Koroškem osvetljuje socialnogeografsko transformacijo in narodno identiteto, in ugotavlja, da je socialna struktura tamkajšnjih Slovencev že takšna, da se lahko enakovredno z drugimi vključujejo v sodobne gospodarske, politične in kulturne tokove. M. Bufon iz Trsta pa na primeru italijansko-slovenske prekomejne regije na Goriškem razmišlja o kulturnih in socialnih dimenzijah obmejnih območij. J. Velikonja z univerze v Seattlu (ZDA) v prispevku "Geografija, narodnosti in sporazumevanje" prikazuje "skupnosti brez teritorialnega obeležja", kar je nov geografski fenomen. F. Medved, Slovenka s stockholmske univerze, na primeru slovenskih imigrantskih društev na Švedskem osvetljuje švedski multikulturizem, ki je proizvod političnega sistema modernistične vizije demokratične in egalitarne družbe.

D. Noin (Pariz) v teoretično-metodološko zasnovanem prispevku "Geografija prebivalstva in vprašanje narodnostne identitete" išče vsebinske okvire tovrstnih raziskav. Tudi W. Zelinsky (ZDA) s prispevkom "Kako tolmačimo besedo etničnost" poskuša definirati in opredeliti ta pojem v geografskih raziskavah. M. Koter (Lodž) podaja nekatere vidike za geografsko klasifikacijo narodnostnih skupin prebivalstva. O. Gleser in P. Polian (Moskva) pišeta o nasilnih selitvah (deportacijah) tudi celotnih narodov na ozemlju nekdanje Sovjetske zveze, še zlasti v letih Velike domovinske vojne; z njimi so popolnoma spremenili etnično sestavo odselitenih kakor tudi naselitenih območij. I. Mežs (ZDA) osvetljuje narodnostno sestavo Latvije. Etnične posebnosti Zgornje Šlezije z vidika poljskih in evropskih razmer obravnavata K. Heffner in W. Drobek (Opole, Poljska). O narodnostnih, verskih in socialnih problemih obmejnih območij na Češkem piše A. Vaishar (Brno). P. Jordan z Dunaja se loteva aktualnega vprašanja o etnično homogenih in funkcionalnih območjih na Hrvaškem ter v Bosni in Hercegovini, in ugotavlja, da le-ta niso usklajena in da bo tudi v prihodnje še mnogo gospodarskih in političnih težav. E. Karjalainen (Finska) predstavlja blizu 300 000

švedsko govorečih prebivalcev na Finskem kot posebno etnično skupnost.

H. Brey in G. Heinritz (München) pišeta o problemih demografske statistike na Cipru, ki je zaradi političnih razmer "zavita v meglo". L. Mihelič - Pulsipher (ZDA) osvetljuje "Česa se turisti na Karibih sramujejo". V odgovor je strnila spoznanje, da je do tega prišlo predvsem zaradi napačno razumljene in pojmovane kulturne pokrajine takoimenovanega paradiža. H. Jones (V. Britanija) podaja etnično sestavo in doselitveno politiko današnje Avstralije. H. S. Geyer (JAR) prikazuje urbanizacijo na afriški način in ugotavlja, da je v metropolitanih območjih Južne Afrike urbanizacija črnega prebivalstva popolnoma nasprotna kot pri belcih, ki se selijo iz mest v njihova zaledja. U. Jürgens (Kiel) obravnava na primerih Johanesburga narodnostno mešana območja v južnoafriških mestih. Mei - Ling Hsu (ZDA) podaja rast števila in pripadnikov narodnostnih manjšin na Kitajskem, kjer je priznanih 55 narodnostnih manjšin, ki imajo skupaj 91,2 milijona prebivalcev.

V sklepnem delu zbornika so objavljeni diskusijski prispevek A. G. Ballesterosa (Madrid) in pozdravni nagovori predstavnikov institucij, ki so sodelovale pri pripravi simpozija, ter besede županov mest, ki so jih na strokovni ekskurziji obiskali udeleženci posvetovanja (Gorica, Nova Gorica), in predstavnika Italijanov v Piranu.

Prispevki avtorjev iz tujine so objavljeni večinoma v angleščini in imajo povzetke v slovenščini. Članki so opremljeni s potrebnim dokumentarnim gradivom in nazornimi grafičnimi ponazoritvami obravnavanih problemov. Na naslovnici in zadnji strani revije je odtisnjena barvna karta razmestitve prebivalstva Evrope, ki je okrašena z našimi poštnimi znamkami, ki prikazujejo slovensko narodopisno izročilo. Zadnji zvezek *Geographice Slovenice*, ki obsega 299 strani in je izšla v nakladi 600 izvodov, je s sodelovanjem širšega uredniškega odbora uredil prof. dr. A. Gosar; njegovo izdajo pa je z denarno podporo omogočilo Ministrstvo za znanost in tehnologijo Republike Slovenije. (Ponatis iz: Delo - Književni listi, 7. aprila 1994.)

**THE ENCYCLOPEDIA OF WORLD
GEOGRAPHY
Drago Perko**

Angleška založba Andromeda Oxford Limited in ameriška založba Barnes & Noble Books sta sodelovali pri nastajanju in tiskanju dobrih 500 strani debele knjige z naslovom Enciklopedija geografije sveta. Knjiga ima

modern design in je bogato opremljena z barvnimi zemljevidi, fotografijami, grafi in najrazličnejšimi preglednicami. Besedilo so prispevali štirje avtorji: Philip Gardner, Allan Scott, Michael Scott Rohan in Andrew Shackleton, recenzenti oziroma svetovalci pa so bili znanstveniki z vseh koncev sveta.

Knjiga je zasnovana regionalno in problemsko. Svet je razdeljen na velike regije. Vsaka velika regija je predstavljena z osnovnimi kazalci, ki omogočajo primerjavo med posameznimi velikimi regijami, in z značilnimi problemi, ki ločijo velike regije med seboj. Nato so v okviru vsake velike regije predstavljene vse države, ki ležijo na tem območju. Opis držav je podoben kot v knjigi *Države sveta* (Natek, Perko, Žalik Huzjan 1993), torej po enotni shemi. Osnovna poglavja za posamezno državo so: Geografija, Družba in Ekonomija. Med besedilom o veliki regiji ali opisom držav teh regij pa so kot manjši članki natresene zanimivosti, ki izjemno poživijo branje te knjige.

Kot primer pogledimo predstavitev Skandinavije. Za fizičnim zemljevidom Skandinskega polotoka, Danske in Islandije, ob katerem so osnovni podatki o tem delu Evrope in tipični barvni posnetki pokrajine in naselij, sledi predstavitev posameznih držav, kot zanimivosti pa so dodani sestavki z naslovi: Robert Peary in tekma za Severni pol, Erik Rdeči - viking raziskovalec, Norveška arktična otočja, Vikingi - ustanovitelji Rusije?, Finska, zbudi se! in Ferski otoki - otoki ovac.

V večini tujih geografskih publikacij je Slovenija predstavljena običajno zelo skopo, s celo vrsto napak. Tudi v tej knjigi Slovenija ni predstavljena v okviru Srednje Evrope, kamor so avtorji uvrstili le Nemčijo, Švico, Liechtenstein in Avstrijo, ampak v okviru Vzhodne Evrope, kjer so opisane vse države nekdanjega socialističnega sveta. Sloveniji so namenili le eno stran (za večino držav po dve), podobno kot za ostale nekdanje jugoslovanske republike ali denimo baltske republike. Besedilo je brez večjih napak, pri preglednici pa je zapisano, da ima Kranj kar 72 814 prebivalcev, torej skoraj še enkrat več od dejanskega števila ob zadnjem popisu, najbolj zanimiv pa je zemljevid Slovenije, kjer so med osem največjih naselij v Sloveniji prišteli tudi Brežice, Kozino in celo Kalce! Seveda ne manjka slika Bleda, nad katero je naslov: Kristalno čista voda Blejskega jezera.

Ti spodrsljaji pa so v primerjavi z napakami, ki se pojavljajo v mnogih drugih knjigah, sorazmerno majhni, ostale države pa so opisane s podobno natančnostjo, lahko knjigo ocenimo z visoko oceno, predvsem glede na svež pristop, ki združuje regionalni in problemski pristop, vse skupaj pa začini z mnogimi posebnostmi in zanimivostmi posameznih koticov našega planeta.